

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-2292/1-2
25.08.2025.
Ј а г о д и н а

На основу члана 11. став 3. Правилника о пријави и одбрани завршног рада на мастер академским студијама (број: 01-5812/1, од 24.12.2019.), а у складу са одлуком Наставно-научног већа Факултета, број: 01-5115/1, од 14.11.2019. године, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Организација исцрпљивачких активности, улога и уређивање просторних целина у време Васкршњих празника*, кандидата Марије Ж. Николић и Извештај комисије за оцену и одбрану наведеног завршног рада број 01-2292/1 од 25.08.2025. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеци Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено администратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 25.08.2025. године.

Шеф Службе за студентска
и наставна питања

Милан Лукић

ПРИМЉЕНО:	25.8.2025	Бил.	Вред.
01	22921		

ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
ЈАГОДИНА

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ, ЈАГОДИНА

Одлуком Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, бр. 01-4406/1, донетој на седници одржаној 02. децембра 2024. године, образована је Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама, под називом *Организација истраживачких активности, њих и уређивање просторних целина у време Васкршњих празника*, кандидата Марије Ж. Николић, П-26/2023-МС, у саставу:

Председник:

Проф. др Биљана Стојановић редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу научну област Педагогија

Чланови:

1. Проф. др Оливера Цекић-Јовановић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу научну област Методика наставе природе и друштва
2. Проф. др Ирена Голубовић-Илић, редовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област Методика наставе природе и друштва, ментор.

На основу процене мастер рада Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом *Организација истраживачких активности, њих и уређивање просторних целина у време Васкршњих празника* написан је у обиму од 79 страница. Након насловне странице, кључне документацијске информације, резимеа (на српском и енглеском језику) и садржаја рада (6 страница), следи текст мастер рада, који је систематизован у следећа поглавља:

1. Увод (2 странице),
2. Теоријски приступ истраживању (Дефинисање кључних појмова значајних за истраживање - предшколско васпитање и образовање, учење деце раних узраста, истраживачке активности; Појам игре, Типови игре, Значај игре – 6 страница); Организација васпитно-образовног рада у предшколској установи – Избор и структура пројекта, Организација простора као подстицај за учење (Врсте просторних целина, Улога васпитача у реализацији активности – 11 страница), Подстицајна средина – услов за реализацију истраживачких активности – 3 странице; Садржаји које могу да истражују деца раних узраста (Празници и обичаји, Класификација празника и обичаја у раду са децом предшколског узраста, Ускрс) – 7 страница;
3. Методолошки оквир истраживања (4 странице),
4. Резултати и интерпретација резултата истраживања (20 страница),
5. Закључна разматрања (2 странице),
6. Литература (2 странице) и
7. Прилог (скице планираних ситуација учења о Васкрсу) - 4 странице

У оквиру увода кандидаткиња напомиње да се у савременом систему предшколског васпитања и образовања дете посматра као активан учесник у процесу учења, чије се знање гради кроз искуство, игру, истраживање и интеракцију са окружењем. Додатну вредност васпитно-образовном процесу пружа организовање активности које су повезане са културним, верским и традиционалним садржајима, јер омогућава деци да уче о вредностима заједнице у којој живе, као и о значају очувања културне баштине. Један од верских празника који у себи обједињује духовни, културни и емоционални значај је и Ускрс, чије обележавање у вртићу омогућава да деца, на њима прилагођен и близак начин, упознају обичаје, симболе и вредности које карактеришу овај празник. Фарбање јаја, израда декорација, учешће у традиционалним играма и разговори о породичним искуствима представљају драгоцене прилике за проширивање искустава, развијање креативности, подстицање истраживачког духа и јачање социјалне повезаности међу децом, али и међу члановима породице. Постављање темеља националног идентитета, културе и традиције на раном узрасту обухвата делом и прославу Ускрса, па је логично да ситуације учења, игре и истраживачке активности деце о том празнику буду саставни део едукативног процеса на раном узрасту.

У теоријском делу рада наведена су одређења основних појмова значајних за истраживање (предшколско васпитање и образовање, учење деце раних узраста, истраживачке активности), наглашено да је игра неодвојиви део детињства који омогућава деци да кроз забаву, креативност и сарадњу сазревају и припремају се за изазове који их очекују у будућем животу; наведени и објашњени типови игара (отворена, проширена и вођена игра) у зависности од начина на који васпитач подржава дечију игру, и детаљно објашњен значај игре на раном узрасту. Наводећи основне карактеристике организације васпитно-образовног рада у предшколским установама, кандидаткиња истиче да се деца, у оквиру области Упознавања околине, упознају са обичајима, веровањима, традиционалним играма и ритуалима који су део културног наслеђа. У овом поглављу детаљно описује и објашњава фазе реализације и структуру тема/пројеката (отварање, развијање и затварање пројеката) и ставља акценат на организацију простора у коме се деца играју и истражују. Значајан део рада односи се на врсте и начине структурирања просторних целина које представљају физички организоване области опремљене одговарајућим материјалима како би задовољиле различите потребе деце, подстакле њихов развој и омогућиле учење кроз игру. Организатор, планер, истраживач, ко-истраживач и партнер са децом у учењу је васпитач, па кандидаткиња једно поглавље издваја да би нагласила управо улоге васпитача у организацији и реализацији дечије игре и истраживачких активности. Поред тога наводи због чега је неопходно креирати подстицајно окружење и критеријуме које би требало да задовоље материјали и средства у простору у коме бораве деца. Као саставни део потпоглавља о садржајима које могу да истражују деца раних узраста, кандидаткиња издваја празнике и обичаје, наводи њихову класификацију и ставља акценат на Ускрс као један од најзначајнијих празника у хришћанској религији. Ускрс карактерише богатство народних обичаја, од којих је деци најинтересантније фарбање, куцање и даривање украшеним јајима. Обележавање овог празника у вртићу омогућава деци да се упознају са различитим културним, националним и социјалним вредностима, развију осећај припадности заједници, емпатију и поштовање према првенствено породици, а онда и једних према другима.

Поглавље **Методолошки оквир истраживања** кандидаткиња структурира поступно наводећи *проблем* истраживања одређен питањем *Којим активностима и начинима је могуће проширити дечија знања, искуства и заинтересованост за Ускрсно празнике?* Полазећи од тога да знања о овом верском празнику представљају темељ развијања и грађења националног идентитета нашег народа, *предмет* истраживања биле су

могућности и начини примене различитих истраживачких активности, игара и уређења просторних целина које могу значајно допринети проширивању знања, искуства и заинтересованости деце раних узраста за о Ускршње празнике. У складу са тим циљ истраживања био је испитати које истраживачке активности, игре и начини уређења просторних целина доприносе проширивању знања, искуства и заинтересованости деце раних узраста за Ускршње празнике, а истраживачки задаци произашли из овако постављеног циља били су:

1) представити и описати истраживачке активности које се могу организовати у циљу проширивања знања и искустава деце раних узраста о Ускршњим празницима;

2) представити и описати игре које је у време Ускршњих празника могуће организовати у са децом раног узраста;

3) објаснити и описати начине и могућности опремања подстицајног простора/средине у оквиру ког би деца раног узраста могла проширивати и продубљивати знања и искуства о Ускршњим празницима.

4) осмислити пример развојног пројекта у оквиру кога би деца применом истраживачких активности и игара проширивала искуства и усвајала знања о Ускршњим празницима.

У основи истраживања била је *ошшиа хийошеза* која је гласила: Постоје различите истраживачке активности, игре и начини уређења просторних целина који доприносе проширивању знања, искуства и заинтересованости деце раних узраста за Ускршње празнике, а у односу на постављени циљ, задатке и општу хипотезу, утврђене су и *йосебне хийошезе*. Истраживање је у 10 предшколских установа на територији општине Смедеревска Паланка коришћењем дескриптивне методе и поступка анализе садржаја. Узорак је пригодни, намерни, јер су установе одабране на основу доступности и спремности за сарадњу.

Анализа и интерпретација резултата истраживања представљени су у последњем делу рада на тај начин што их је кандидаткиња, према утврђеним задацима истраживања, систематизовала у 4 засебна поглавља и у оквиру њих детаљно, уз описивање начина организације, представила истраживачке активности које се могу реализовати у време Ускршњих празника; описала и визуелно представила велики број различитих игара едукативног и забавног карактера, а затим описала и могућности уређења простора на тај начин да подстакну децу на активност, ангажовање и проширивање знања о Ускрсу. Посебан значај, поред наведених активности, игара, могућности и начина опремања просторних целина, има наведени пример могуће реализације теме/пројекта „Ускрс“. Кандидаткиња наводи шта би могла да буде полазна основа за „отварање“ пројекта, које ситуације и догађаје би васпитачи могли да искористе као повод да са децом истражују део наше традиције и допринесу грађењу културног идентитета будућих генерација. Од почетног преко процесног паноа, уређења просторних целина, могућих начина ангажовања и подстицања сарадње са родитељима, кандидаткиња наводи могућности интегрисања свих васпитно-образовних области, објашњава начине игре и истраживања у различитим просторним целинама и даје предлог организовања прославе, односно „затварања“ пројекта.

У поглављу **Закључна разматрања** истакнуто је да обележавање Ускршњих празника представља педагошку прилику да деца кроз квалитетно осмишљене истраживачке активности, игре и креативан израз, усвајају нова знања, развијају вредности и емоционално се повезују са културом и традицијом свог народа. Адекватна примена истраживачких активности и дидактичко-игровних средстава може значајно унапредити децеје разумевање празника као што је Ускрс, али и подстаћи развој широког спектра способности: когнитивних (пажња, памћење, логичко мишљење), моторичких (фина моторика, координација, спретност), језичких (изражавање, тумачење, постављање

питања), социјалних (сарадња, поштовање правила, емпатија), као и емоционалних (радост, припадност, сигурност). Ускршње активности омогућавају деци да стекну основна знања о обичајима, симболима и значењу празника, а кроз симболичку игру, уметничко изражавање и празничне ритуале да остваре дубљу емоционалну повезаност са културним идентитетом. Проверавањем полазних претпоставки кандидаткиња је током истраживања дошла до закључака да постоје многобројне и разноврсне истраживачке активности које се у време Ускршњих празника могу организовати са децом раних узраста; да се у време Ускршњих празника могу организовати различите врсте игара и да су, у том контексту, могућности опремања просторних целина разнолике и многобројне. Предлог пројекта „Ускрс у вртићу“ показује да празнични садржаји могу бити средство за развој свих аспеката деље личности, а да Ускрс, као изразито богат и симболички снажан садржај, може бити полазиште за развијање бројних компетенција како васпитача, тако и деце.

Закључак и предлог

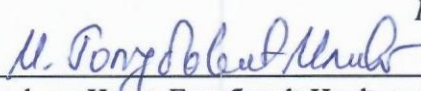
Обележавање Ускрса у вртићу представља комплексну и вредну педагошку праксу у којој се прожимају традиција, духовност, креативност и савремени образовни циљеви. Ако се планира и реализује у складу са савременим принципима васпитно-образовног рада, ова пракса постаје снажан инструмент којим се утиче на целовити развој детета, уз истовремено афирмисање значаја културног наслеђа у раном детињству. У том контексту овај мастер рад представља оригиналан и значајан допринос даљем развоју васпитно-образовног рада са децом раних узраста, посебно када је реч о верским празницима, националној култури и традицији српског народа.

Комисија, у складу са наведеним, предлаже Наставно-научном већу да усвоји поднети извештај и одобри јавну одбрану завршног мастер рада на тему *Организација истраживачких активности, игара и уређивање просторних целина у време Васкршњих празника*, кандидата **Марије Ж. Николић**, II-26/2023-МС.

Комисија:

Проф. др Оливера Цекић-Јовановић, ванредни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област
Методика настава природе и друштва, члан

Проф. др Биљана Стојановић, редовни професор Факултета
педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, за ужу
научну област
Педагогика, члан

Проф. др Ирена Голубовић-Илић, редовни професор
Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу,
Јагодина, за ужу научну област *Методика настава природе и друштва*,
ментор